

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Du kan gøre arbejdet meget enkelt ved at nøjes med den rene hylde. De skjulte kabler og nedsænkede spot er lidt mere udfordrende.

TIDSFORBRUG:

1-2 dage

PRIS:

Cirka 1000 kroner her plus betaling til elektriker

Den nye hylde med sine indbyggede spot giver ikke bare plads til at stille ting, men også et godt arbejdslys.

Svævende hylde med lys

Åbne hylder i køkkenet er det oplagt at bygge af de samme plader, som ligger på bordet. Her bæres de elegant af solide skjulte ophæng, og lige så skjult fører de lyset ud over bordet.

Da vi havde lagt nye bordplader af 40 mm stavlimet asketræ i køkkenet her, var det fristende at fortsætte op på de bare vægge og udvide med en stribe åbne hylder skåret ud af samme plade. Og i modsætning til de fleste hylder med skjult ophæng, man køber færdige, så sikrer vi med solide ophæng og kraftige aluminiumskinner, at du uden at bekymre dig over tyngdeloven kan stille en stak tallerkener på dem.

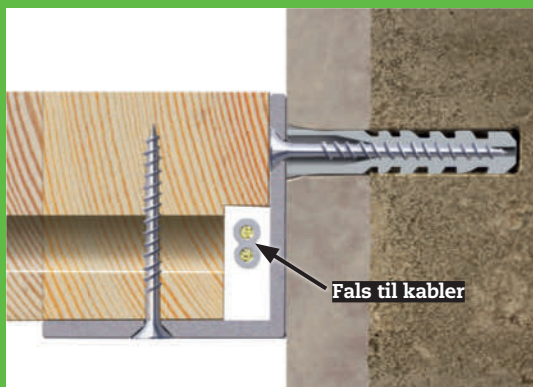
Hylderne bruger vi samtidig til at få et langt bedre arbejdslys ved køkkenbordet – og en langt bedre belysning af rummet som helhed. På undersiden af hylderne sætter vi nemlig en stribe halogenspot, som erstatter de lamper, der før sad på væggen. Her får vi hjælp af en elektriker, men vi kan selv fræse og bore, så han kan føre kablerne skjult frem til de nedfældede lamper.

Sådan får du hylden til at svæve

Det skjulte ophæng opbygger vi selv ved hjælp af en 4 mm tyk vinkelskinne af aluminium, hvor begge fløje måler 40 mm ligesom vores hylder.

Skinnen borer vi selv huller i, så vi først kan gøre den solidt fast i væggen, derefter sætte hylden op på skinnen og holde dem sammen med skruer nedefra gennem skinnen.

I en del af hylden fræser vi på bagkanten en fas, som vi kan trække kabler gennem til spot, som sidder på undersiden.

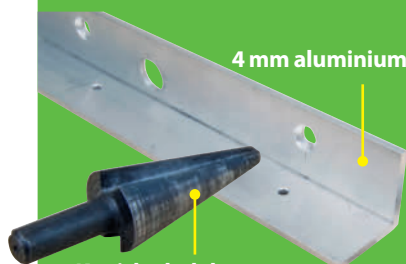
Drejer pladeankeret med rundt, er det umuligt at få det til at danne en roset eller anden form for anker på bagsiden af pladen. Her bruger vi et anker, hvor vi med en specialtang trækker ankerets indbyggede maskinskrue bagud, så ankeret foldes ud på bagsiden af pladen, før vi begynder at spænde ophænget til med skruen.

Pladeankeret af metal bankes ind i pladen gennem det forborede hul. Kraven bider sig fast i overfladen.

Derefter trækkes skruen bagud med en specialtang, så ankeret er foldet ud på bagsiden af pladen, og skruen tages ud.

Konisk pladebor udvider huller.

Hullerne i aluminiumsskinnen borer vi med et almindeligt metalbor ved lav hastighed; det er ikke nødvendigt at investere i specielle bor til aluminium. På samme vis bruger vi en almindelig forsænker til skruhovedet. De store huller til kablerne udvider vi med et konisk pladebor.

Hver bund kræver sin fastgørelse.

Frithængende hylder over et langt voldsomere træk ud fra væggen end hylder samlet i kasser. Derfor skal du vælge lige præcis den skrue og plug, der passer til din væg. Her er tre eksempler – til letbeton og bløde mursten, til hårde mursten og beton og nederst til plader.

Karmdyvlen er til letbeton og bløde mursten.

Murpluggen er til beton og hårde mursten.

Pladeankeret er til både gips- og træplader.

Listen skrues op

Elektrikeren er en nødvendig medspiller i vores projekt, fordi vi ikke holder os til et færdigt 12 volt sæt med spot. Sådan et færdigt sæt kan man selv sætte op, men da man ikke må ændre på det, er det sjældent muligt at skjule ledninger og transformator. Og vores idé er netop at gøre hele den elektriske installation så diskret som muligt: placere den nye hylde uden på udtagene til de gamle lamper og trække kabler skjult inde i hylden ud til de forsænkede halogenspot.

Det kræver en elektriker. Han skitserer den nye installation for os, trækker kablerne en del af vejen og forklarer os, hvordan vi kan arbejde videre – og så er det igen ham, der forbinder alt til sidst.

1 Vi streger den nye hylde op på væggen, så overkanten lige dækker eldåserne. Den ene dåse er overflødig og spartles ud, i den anden spartler vi rundt om røret. Det går hurtigt og let med gips-puds, der tørrer hurtigt og ikke svinder.

2 Aluminiumsskinnen skrues op med meget solide befæstigelser. Vi får i rummet her brug for plugs til mursten, for ankre til pladevægge og for karmskrue til gasbeton, og det nytter ikke at snyde, for trækket på ophænget er ekstremt.

Hylde med lys

Når aluminiumskinnen er sat op på væggen, kunne arbejdet have været tæt på færdigt. En passende skive skulle skæres ud af vores bordplade, slibes til og skrues fast på skinnen, så var hylden oppe at svæve, klar til at få et lag olie.

Så let slipper vi ikke, for på undersiden af hylderne vil vi have en stribe halogenspot til at lyse ned på bordet. Den enkle løsning er at sætte dem uden på hylden, men vi har givet os selv den udfordring at bruge spot, der sænkes op i hylden, og at trække kablerne skjult.

Vi skærer hylderne ud af den samme type plade, som vi har lagt på bordet: 40 mm stavlimet ask. Med 20 cm brede hylder bliver der lige til tre i bredden.

1 Hylderne skæres ud af bordpladen med rundsav. Inden vi lægger den på bukkene, har vi forhøjet dem med lister, vi ikke skal bruge – så kan vi stille rundsaven et par millimeter dybere end pladen og skære uden at skulle gribe den afskårne hylde.

2 Kanterne runder vi med vores overfræser. Du kan også bruge et 45 graders fasjern, affase med din høvl eller bare rette kanten af med slibepapir.
TIPS: Det er normalt pæneste at vælge samme fas på bord og hylde.

3 I bagkanten af hylden fræses en fals, der har plads til de to kabler med 12 volt over hinanden. Falsen fræses kun på det stykke, hvor kablerne skal trækkes, og husk at stoppe falsen et stykke fra enden.

4 Hullet til den første halogenspot bores i første omgang ud med en hulsav. Dybden skal være som foreskrevet for den pågældende spot. Pas på, at centerboret, som styrer koppen, ikke går igennem hylden.

5 Med et skarpt stemmejern hugger vi hullet fri for træ. Vi måler efter, om det er dybt nok, og stikker derefter bunden af hullet helt plan og fri for splinter.
TIPS: Du kan vælge diodespot, der bruger mindre strøm ikke bliver nær så varme.

6 Så tjekker vi, om spotten passer i det første hul. Den skal glide ind uden den store modstand, men også sidde solidt. Er det, som det skal være, kan du fortsætte med hullerne til de øvrige spot. Til højre en spot set oppefra.

7 Nu borer vi kabelgangene fra udfræsningen på bagkanten til hullerne til lamperne. Vi bruger et godt sneglebor på 10 mm, som vi omhyggeligt styrer, så det kører lige. Når alle er klar, trækker vi kablerne efter elektrikerens anvisning.

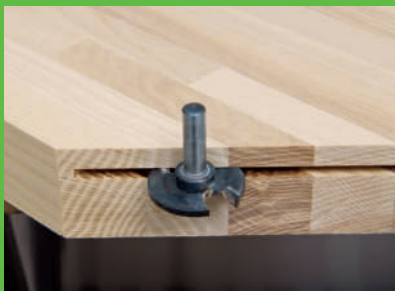
8 Hylden med de indlagte kabler lægges op på skinnen og skrues fast med 5 x 40 mm skruer op gennem skinnen. Vi sliber olie ind i overfladen, og efter 20 minutter tørres overskydende olie af – og så kan elektrikerens arbejde færdigt.

Sådan samler du to hylder helt præcist

De fleste lader svævende hylder stoppe lidt fra hjørnet, men du kan også samle dem i hjørnerne med geringssamlinger, altså hvor hylderne mødes i halveringsvinklen.

Både hylder og aluskinner skæres over i den halve vinkel af hjørnet. Ved rette hjørner 45 grader, her det halve af 135, altså 68,5 grader. Vi holder de to skinner samlet med en tvinge, mens vi skruer dem på væggen.

For at styre hylderne i samme plan fræser vi en not med et 4 mm notjern i de to flader, der skal samles. Når vi ikke ændrer på overfræserens indstilling, ved vi, at de to noter sidder nøjagtigt lige langt nede på de to flader.

I noten lægges en 4 mm fer, presset ned i snedkerlim. Så smører vi lim på resten af feren og hele samlefladen.

Hylderne samles. Vi lægger en liste på begge sider, med bagepapir mod limen, og samler med tvinger.

Synlige spot

En enklere løsning er at sætte synlige spot på undersiden af hylden. Her har vi fræset en rille til ledningen og bagefter lukket den med en sort akrylfuge. Og vi bruger et færdigt halogensæt, så vi behøver ikke at tilkalde elektriker, bare vi undgår at ændre på længden af ledningerne.

VIGTIGT

Lav spænding med høj risiko.

Lad dig ikke snyde af, at 12 volt lyder ufarligt: Ændrer du på et sæt spot med 12 volt spænding, kommer du hurtigt til at lave en dødsensfarlig brandfælde. Og så er det i øvrigt ulovligt, hvis du ikke er autoriseret elektriker.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- 40 mm stavlimet bordplade i ask
- Gipspuds
- Olie
- 4 x 40 x 40 mm aluprofil
- Halogenspot, kabel og transformer
- Elektrikerrør
- 5 x 40 mm skruer
- 6 x 60 mm skruer
- 8 mm murplugs (andre vægge kræver andre plugs)
- Evt. snedkerlim
- 4 mm krydsfiner ved samling af hylder

Specialværktøj

- Hulbor, afpasset halogenspottene
- Konisk pladebor (evt.)
- Overfræser
- 10 mm sneglebor

Hvor der før blot sad to lamper på væggen, har vi nu stærke hylder, og lyset er flyttet ud over bordet.